

Koulupoissaoloihin puuttuminen Uudessakaupungissa

Poissaoloihin puuttumisen tavoitteet

- ♥ Oppilaan hyvinvoinnin ja oppimisen tukeminen
- ♥ Oppilaitoksen ja koulun välisen kasvatuskumppanuuden tukeminen

Lakien mukaisia syitä poissaoloihin puuttumiselle

Perusopetuslain mukaan

26 § Opetuksen järjestäjän tulee ennaltaehkäistä perusopetukseen osallistuvan oppilaan poissaoloja sekä seurata ja puuttua niihin suunnitelmallisesti. Opetuksen järjestäjän tulee ilmoittaa luvattomista poissaoloista oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

35 § oppilaan tulee osallistua tässä laissa säädettyyn opetukseen, johon hänet on otettu, jollei hänelle ole erityisestä syystä tilapäisesti myönnetty vapautusta. Oppilaan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyttävä asiallisesti. Oppilaan on käyttäytyttävä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden oppilaiden, koulu yhteisön tai opiskelu ympäristön turvallisuutta tai terveyttä.

Lukiolain mukaan

30 § Opiskelijalla on velvollisuus osallistua opetukseen, jollei hänen poissaololleen ole perusteltua syytä. Koulutuksen järjestäjä päättää opiskelijan poissaoloa koskevista menettelyistä.

Ammatillisesta koulutuksesta säädetyn lain mukaan

94 § Opiskelijan tulee osallistua henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaisesti opetukseen sekä näyttöihin ja muuhun osaamisen osoittamiseen, jollei hänen poissaololleen ole perusteltua syytä.

Oppivelvollisuuslaissa säädetyn mukaan

Valvonnassa tulee ottaa huomioon 1.8.2021 voimaan astunut laki laajennetusta oppivelvollisuudesta. Huoltajilla sekä oppilaitoksella tai asuinkunnalla on vastuu varmistaa oppilaan tai opiskelijan opintojen eteneminen, kunnes oppivelvollinen täyttää 18 vuotta.

Velvollisuudet koulupoissaoloihin liittyen

Koulupoissaoloja seurataan ja niihin puututaan. Näin turvataan oppilaan eteneminen opinnoissaan ja tuetaan oppimisen lisäksi myös hänen hyvinvointiaan. Opettajien velvollisuus on merkitä oppilaiden poissaolot Wilmaan päivittäin. Merkintöjen päivittäinen seuraaminen ja tarvittaessa syiden selvittäminen on vastuopettajan vastuulla. Kodin vastuulla on ilmoittaa poissaoloista ja niiden syistä viipymättä esimerkiksi Wilman kautta tai muuta yhdessä sovittua tapaa käyttäen. Etukäteen tiedossa olevat poissaolot anotaan erikseen sovitulla tavalla. Pääsääntöisesti poissaolomäärien kertyminen on lukuvuosi kohtaisesti. Oppikokonaisuuksina etenevissä opinnoissa tuntirajat voidaan määritellä oppilaitoskohtaisesti, mutta toimintaperiaate on sama. Toinen oppilaitosten velvollisuus on pyrkiä ehkäisemään aiheettomia koulupoissaoloja oppilaiden hyvinvointia ja turvallisuuden tunnetta vahvistamalla. Tässä keskeisinä keinoina ovat tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä muiden hyvinvointitaitojen opettaminen systemaattisesti.

Huoli oppilaan poissaoloista

Huolta oppilaan poissaoloista voivat aiheuttaa esimerkiksi

- selvittämättömät / epämääräiset / luvattomat poissaolot
- tietyn viikonpäivän/oppitunnin poissaolot
- runsaat tai usein toistuvat lyhyemmät poissaolot / myöhästymiset
- toistuvat poistumiset koulusta kesken päivän
- vaikeudet kodin ja oppilaitoksen välisessä yhteistyössä
- oppilaan koulu-/opiskelukiellisyys

Huoli oppilaan poissaoloista voi syntyä poissaolojen syystä riippumatta. Siksi poissaoloihin puuttumisen prosessin käynnistämistä on syytä harkita kaikenlaisten poissaolojen jälkeen. Myös toistuva myöhästely voi olla huolenaihe. Aina ollessaan pois koulusta, oppilas jää paitsi opetuksesta. Tästä voi seurata oppimisen aukkoja, arkirutiinien haasteita tai ahdistusta kouluun paluuseen liittyen. On hyvä käydä yhdessä oppilaan ja huoltajien kanssa keskustelua siitä, mistä kaikesta oppilas on jäänyt paitsi. Poissaolon pitkittyminen vaikeuttaa usein kouluun paluuta niin oppillisesti kuin myös sosiaalisesti ja psyykkisestikin.

Tärkeää on huomioida erityisesti se, jos poissaolojen määrässä tapahtuu äkillistä muutosta. Tämä voi olla merkki oppilaan hyvinvoinnissa tapahtuneesta muutoksesta, jolloin oppilasta ja tarvittaessa koko perhettä olisi erityisen tärkeää tukea. Myös tilanteen etenemisen ja tukitoimien vaikutusten seuranta on tärkeää. Ne mahdollistavat tukitoimien tarkentamisen ja pyrkivät estämään tilanteen vaikeutumista entisestään. Tukitoimien kirjaamisesta tarkemmin seuraavalla sivulla ja Hehkuvan koulun käsikirjassa.

Tukitoimia oppilaan poissaolojen vähentämiseksi

Jos oppilaan poissaolot tai myöhästymiset aiheuttavat huolta oppilaitoksessa tai kotona, asia on syytä ottaa puheeksi. Kodin ja oppilaitoksen välinen yhteistyö on tärkeää oppilaan auttamiseksi ja poissaolojen vähentämiseksi. Ensimmäinen tukimuoto onkin käydä keskustelu poissaoloista oppilaan, alaikäisen huoltajien ja vastuuopettajan välillä. Jos poissaolojen taustalla olevissa syissä on epäselvyyttä, koululla voidaan pyytää oppilasta ja huoltajaa täyttämään poissaolokyselyn SRAS-R (löytyy [täältä](#)). Kyselyn avulla opettaja tai esimerkiksi koulukuraattori voi käydä perheen kanssa keskustelua poissaoloihin johtaneista syistä ja tuen tarpeista. Tarvittaessa opettaja voi myös konsultoida koulukuraattoria tai - psykologia opiskeluhuollollisen tuen tarpeen selvittämiseksi. Jos poissaolojen syy on terveydellinen, terveydenhuollon edustajan (terveydenhoitaja / koululääkäri / muu hoitava taho) konsultointi on useimmiten tarpeen.

Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö on avainasemassa oppilaan tukemisessa. Tukitoimina oppilaan poissaolojen vähentämisessä voidaan käyttää edellä esitettyjen lisäksi koulutusasteesta ja opiskelumuodoista riippuen esimerkiksi:

- Tukiopetusta yksittäisten aiheiden kertaamiseksi
- Poissaolojen korvaamista sovitusti, kuten läksytunnille osallistumista tai itsenäisesti tehtäviä suorituksia – jotta poissaolo ei syyttä vaikuttaisi kumulatiivisesti esimerkiksi todistukseen
- Oppimissuunnitelman laadintaa oppimisen tukemiseksi
- Monialaista asiantuntijaryhmää, johon voidaan sovitusti kutsua mukaan perheen, opetushenkilöstön ja koulun terveyden- ja opiskeluhuollon edustajan lisäksi yhteistyötahojen edustajia – näin varmistetaan kattava tuki sekä eri tahojen välinen yhteisymmärrys
- *Luvattomista* poissaoloista voi seurata myös kurinpitotoimia, kuten kasvatuskeskustelu tai jälki-istuntoa – joka tapauksessa tärkeää on huomioida oppilaan toiminnan syyt ja tarjota tuki muutokseen
- Perusopetuslain 18§ nojalla erityisiä opetusjärjestelyjä
- Viranomaiskonsultointia - tarvittaessa sosiaalihuoltolain mukaista ilmoitusta tuen tarpeen arvioimiseksi tai alaikäisen kohdalla lastensuojeluilmoituksen tekemistä (erityisesti, jos huoltajat kieltäytyvät yhteistyöstä tai tarve on muuten ilmeinen)

Tarkoituksena on, että poissaolojen systemaattinen ennaltaehkäisy sekä aikuisen puuttuminen poissaoloihin viestii oppilaalle, että hänestä, hänen koulunkäynnistään sekä hyvinvoinnistaan välitetään. Yhdessä koti- ja kouluväki voivat tukea poissaoloista seuranneiden oppimisongelmien korjaamista sekä psyykkistä jaksamista ja huomioida myös sosiaalisen ympäristön vaikutukset oppilaan toimintaan. Näin mahdollistetaan oppilaalle tilanteen korjaaminen ja pitkäaikaisten negatiivisten vaikutusten minimointi. Mitä enemmän poissaoloja kertyy ennen kuin asiaan puututaan, sitä vaikeampi oppilaan voi olla muuttaa toimintaansa.

Lyhyiden, yksittäisten poissaolojen korvaamiseksi koulu voi myös ottaa käyttöön erilaisia yhteisesti sovittuja toimenpiteitä. Näitä voivat olla esimerkiksi myöhästymisistä tai poissaoloista säännönmukaisesti kertyvät läksytunnit tai tehtävien suorittaminen itsenäisesti muilla tavoin. Tiedottaminen myös tällaisista toimenpiteistä oppilaille ja huoltajille on tärkeää. Yhteisillä säännöillä asetetaan oppilaat yhdenvertaiseen asemaan ja mahdollistetaan tuen tarpeen havaitseminen jo varhaisessa vaiheessa. Mitä nopeammin heikkenevään jaksamiseen tai oppimisen aukkoihin päästään puuttumaan, sitä kevyemmällä tukitoimilla tilanne on korjattavissa.

Poissaolojen seuraamisen kirjaaminen

Kaikki poissaolojen vähentämiseksi käytetyt tukitoimet on tärkeää kirjata oppilaan Wilmaan: *oppilaan Tuki-välilehti - Toimenpiteet - Tukitoimet - Tukimuodot - Poissaoloihin puuttuminen* - auki kirjatut tukitoimet, yhteydenoton ajankohta ja sovitut jatkotoimenpiteet. Näin kaikkien osapuolten on mahdollista palata sovittuihin tukitoimiin, niiden seuranta selkiytyy ja tarvittaessa tiedot voidaan siirtää oppilaan mukana myös silloin, jos oppilas vaihtaa oppilaitosta.

Osapuolten sitoutuminen tukitoimiin on usein helpompaa, kun sopimukset on tehty yhdessä ja kirjallisena. Kaikista tukitoimista ja myös oppilaan voinnista ja etenemisestä on syytä käydä säännöllistä keskustelua oppilaan ja huoltajien kanssa. Jos päädytään kokoamaan monialainen asiantuntijaryhmä, tulee siitä aina täyttää myös oppilashuoltokertomus ja allekirjoitettu lupalomake.

Kaikki käytetyt tukitoimet tulee kirjata oppilaan Wilmaan: *Tuki-välilehti – Toimenpiteet – Tukitoimet – Tukimuodot – Poissaoloihin puuttuminen* – auki kirjatut tukitoimet, yhteydenoton ajankohta ja sovitut jatkotoimenpiteet. Oppilas osallistetaan mukaan kaikkeen keskusteluun ja tukitoimista päättämiseen ikä- ja kehitystaso huomioiden. Sovittuja tukitoimia on myös seurattava ja muokattava tarpeen mukaan. Oppikokonaisuuksina etenevissä opinnoissa tuntirajat voidaan määrittellä oppilaitoskohtaisesti, mutta toimintaperiaate on sama.

Koulupoissaoloihin puuttuminen Uudessakaupungissa

Huoli tulee ottaa puheeksi heti kun opettajalla / huoltajalla on huoli oppilaan poissaoloista. Ensimmäisenä tukitoimena on vastuuopettajan ja oppilaan / huoltajan välinen yhteydenotto ja selvitys poissaolojen syistä ja vaikutuksista sekä mahdollisista tukitoimista. Tuntimäärien mukaan jaoteltuihin toimiin voidaan alkaa jo ennen rajojen täyttymistä, jos opettaja, huoltaja tai opiskeluhuollon edustaja perustelevat sen tarpeelliseksi. **Luvattomista poissaoloista ollaan yhteydessä oppilaaseen / huoltajaan joka kerta.**

30h

Vastuuopettajan yhteydenotto oppilaaseen ja alaikäisen kohdalla huoltajaan. Sovitaan tukitoimista ja seurannasta. Merkitään yhteydenotto Wilman Tuki-välilehdelle.

Tarve nopean reagointiin on esimerkiksi silloin, jos muutos on äkillinen, epäselvyyksiä on paljon tai poissaolojen vaikutus oppilaan suoriutumiseen on merkittävä.

Tarvittaessa opettaja kirjaa tuen tarpeen myös pedagogisiin asiakirjoihin (oppimissuunnitelma). Tarvittaessa konsultaatio opiskelu-/terveydenhuollon kanssa - esimerkiksi jos poissaolojen syissä on epäselvyyttä tai tarvetta terveydenhuollon tuelle.

50h

Ellei ole ilmeisen tarpeetonta*, kutsutaan koolle yhteistyössä huoltajien ja oppilaan kanssa monialainen asiantuntijaryhmä, josta tehdään Wilmaan oppilashuoltokertomus. **Kokouksessa sovitaan yhdessä jatkotoimenpiteistä ja niiden seurannasta sekä määritellään oppilaitoksen vastuhenkilö oppilaan asioiden seurannan tueksi.**

100h

Ellei ole ilmeisen tarpeetonta*, konsultoidaan lapsiperhepalveluita ja arvioidaan, onko tarvetta esimerkiksi lastensuojeluilmoituksen tekoon. **Tähän mennessä oppilaitoksessa on käytetty lukuisia tukitoimia, ne on kirjattu ja niitä on seurattu ja muokattu asianmukaisesti.**

Kokoukseen voivat osallistua oppilaan ja huoltajan lisäksi vastuuopettaja, opiskelu-/terveydenhuollon edustaja tai muita sovitteja yhteistyötahoja (esim. erityisopettaja, rehtori).

Koollekutsujan tai esimerkiksi opiskeluhuollon edustajan kannattaa konsultoida lapsiperhepalveluita ja pyytää mukaan kokoukseen kokonaisvaltaisen tuen tarpeen arvioimiseksi.

*) Poissaolojen syy on selkeä (esimerkiksi perheen matka tai muualla hoitoa vaativa sairaus), opinnot on korvattu hallitusti, korvaavilla suoritustavoilla ei ole ollut merkittävää vaikutusta suoriutumiseen ja paluu arkeen sujuu muilla tukitoimilla.